

smoter človeškega življenja ne tiči v svilnatih krilih in zlatem nakitu, marveč v marljivem delovanju sploh, naj si bode že kot mati v svoji obitelji ali pa v kakem drugem poklicu, potem se izgubi tudi tista bezbrižnost in vihravost iz ženskega značaja, kojo — žal — danes še tolikokrat opazujemo. Pa tudi stan starih devic, dandanes toli zaničevan, ne bode več strašilo našemu ženstvu, če bodo spoznale, da ženska, ki se ni omožila, še ni zgrešila smoter svojega življenja. — Žena bode postala vredna vrstnica in tovarišica značajnemu in omiknemu možu.

(Opozarjam tukaj cenjene svoje čitateljice in čitatelje, da s tem spisom nikakor ne nameravam kreniti ljubljanske v. d. šole, koje delovanja še nisem imela prav nobene prilike opazovati. Govorila sem tu-le po vsem splošno.)

Otožnost.

Nad jezerom megla leži,
Oj megla težka, siva,
Na nebu solnčece zlato
Pa za oblak se skriva.

Ves svet otožen se mi zdi
Brez solnčnega žarenja,
Kot ti, občutno si srce
Brez sreče — hrepenja.

Kristina.

Naše devojke.

Ženska naobrazba in zakon.

V krasnem članku, katerega je napisal v „Figaro“ znani socijolog Hugo Le Rous, trdi pisatelj, da je zakon čedalje manj baš radi ženske naobrazbe; ker višja ženska naobrazba sedanjega časa vpliva na dekleta, da postajajo vedno izbirčnejša v iskanji moža, ona so mnogo bolj izbirčna, nego so bile naše babice in naše matere.

Ako vzamemo za izgled gledališče, kakor pravo zrcalo vsake dobe, pravi Le Roux, da se je dekle, kakoršno je slikal Scribe ali Molière ter drugi njihovi vrstniki zaljubljal na prvi hip, na en pogled, na en smehljaj, saj je ona gledala mnogo bolj na moževe fizične prednosti nego na moralne njegove lastnosti in te zveze, v katerih je žena smatrala svojega izvoljenca za bitje višje od nje, bile so skoro vedno srečne zveze.

Resna in popolna naobrazba, katere so sedaj devojke deležne, daje jim prilike, da lahko same zase skrbe, ne zadovoljujejo se tedaj s prvim, ki jim prihaja na pot; ne hodijo strastno in hrepeneče na možki lov. Nekedaj je mož bil dober, da je le dajal kruha in strehe, če je bilo ženino srce zanj tudi popolnoma tuje.

Nekdanje matere napravljale so iz svojih hčera le pridne gospodinje, dobre matere ali pa so jim dovoljevale le toliko izobrazbo, one izobrazbe lahke in površne,

vsled katere so se lehkotno gibale v družbi. Sedaj pa mora že mlado dekletce, ki hodi še v ljudsko šolo, poslušati svojo mater, ki ji ponavlja: „Uči se pridno, ako hočeš nekedar zadostovati sama sebi. „Možila se bodem kakor si se ti in ne skrbi li oče za vse?“ Ali mati ji ugovarja, da zakoni pešajo in ko ona doraste, morda jih celó ne bode več.

Tako raste dekletce ter se uči sè stalno mislijo, da si mora vstvariti samostojnost, da si mora pridobiti diplomo, s katero se ji odpro razna pota do raznih služb. In ona ista deklica, katere se mož tako boji, boječ da mu v zakonu vzame svobodo, ona ista deklica kaže se mu sedaj še strašnejša. V trgovinah, v zavarovalnih družbah, v poštnih in telegrafskih uradih mu je nevarna konkurentinja in prav v ničem ni nižja od njega ni v delavnosti ni v zmožnosti.

In ker je bila žena do sedaj vajena živeti od tega, kar si je zaslužila z iglo, zadovoljuje se tudi v službah z bolj skromno plačo. In evo, ta boj za obstanek že tako hud v sedanjem stoletji, postruje se za moža še bolj vsled tega tekmovanja. Ne samo, da se oddajajo ženskimi ona mesta, do katerih je imel nekdar pravico on sam, mora še čestokrat poslušati svojega načelnika, ki mu odgovarja srdito, ako ga prosi povišanja plače: „Kaj zahtevale? Kakova ženska mi naredi isto delo za četrtno onega plačila, kakoršno zahtevate vi“.

Tu pa se mora mož biti na svoje prsi ter reči: „Mea culpa“. Sedanji, deloma opravičeni egoizem moderne življenja, ki teži za rafiniranimi ugodnostmi, plaši moža pred zakonom in rodbino.

Vsa ona dekleta, ki prežive vse dolge dneve zaprte v uradih in gledajo, kako gineva njihova lepa mladost med številkami in knjigami, obsojene na delo čestokrat tako suhoparno in enolično, rade bi živele in izpolnjevale one dolžnosti, h katerim je zove že njihova narava. In ženska naobrazba, ki je za moža nevarno orožje v neomoženi ženski, skrha se sama od sebe, ako postane last soproge; soproga bode rabila svojo naobrazbo le v prid svojega tovariša, bode mu modra svetovalka, plemenita navdihalka, vestna in pametna odgojiteljica svojih otrok.

Priončila Marica.

Galerija ženskih slik.

Beleži Kamnoselski.

I.

„Gospa Marjeta.“

Čemu bi dalje skrival? — —

Ne! Idi, tiha tajnost, v glasni, beli svet in razodevaj, kar skriva globoka tema moje duše . . . da, v moje duše, mojega spomina dolgem, tamnem koridoru je vrsta slik, katere je obesil notri čas, čuvaj skrivnostne galerije v dobi dolgih, davnih let. In vse te slike, veruj, draga čitateljica, niso mrtve fantazije, ne, one dihaljo življenje, kajti podobe so bitij, ki so z mojim življenjem